

KONWENCJA

o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich,

sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r.

(Dz.U. z dnia 15 września 1995 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 5 października 1961 r. została sporządzona w Hadze Konwencja o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich w następującym brzmieniu:

KONWENCJA

o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich

Państwa-sygnatariusze niniejszej konwencji,

pragnąc ustanowić wspólne postanowienia dotyczące właściwości organów i prawa właściwego w zakresie ochrony małoletnich,

postanowiły zawrzeć w tym celu konwencję i zgodziły się na następujące postanowienia:

Artykuł 1

Z zastrzeżeniem postanowień artykułów 3, 4 i 5 ustęp 3 niniejszej konwencji, zarówno organy sądowe, jak i administracyjne państwa miejsca stałego pobytu małoletniego są właściwe do podejmowania środków zmierzających do ochrony jego osoby lub jego majątku.

Artykuł 2

Organy właściwe w myśl postanowień artykułu 1 podejmują środki przewidziane przez ich ustawodawstwo wewnętrzne.

Ustawodawstwo to określa warunki podejmowania, zmiany i uchylania powyższych środków. Reguluje ono również ich skutki zarówno w zakresie stosunków między małoletnim a osobami lub instytucjami, zobowiązanymi do jego ochrony, jak i w odniesieniu do osób trzecich.

Artykuł 3

Stosunek władzy wynikający na mocy samego prawa z ustawodawstwa wewnętrznego państwa, którego małoletni jest obywatelem, jest uznawany we wszystkich Umawiających się Państwach.

Artykuł 4

Jeżeli organy państwa, którego obywatelem jest małoletni, uznają, że interes małoletniego wymaga tego, mogą one, po zawiadomieniu organów państwa jego miejsca stałego pobytu, podjąć, na mocy swego ustawodawstwa wewnętrznego, środki zmierzające do ochrony jego osoby lub majątku.

Ustawodawstwo to określa warunki podjęcia, zmiany i uchylecia powyższych środków. Reguluje ono również ich skutki zarówno w zakresie stosunków między małoletnim a osobami lub instytucjami zobowiązanymi do jego ochrony, jak i w odniesieniu do osób trzecich.

Wykonanie podjętych środków jest zapewniane przez organy państwa, którego małoletni jest obywatelem.

Środki podjęte na mocy ustępów poprzedzających niniejszego artykułu zastępuje ewentualne środki podjęte przez organy państwa, w którym małoletni ma miejsce stałego pobytu.

Artykuł 5

W wypadku zmiany miejsca stałego pobytu małoletniego z jednego Umawiającego się Państwa na inne, środki podjęte przez organy państwa dawnego miejsca stałego pobytu pozostają w mocy, dopóki organy państwa nowego miejsca stałego pobytu nie uchylą ich lub nie zmienią.

Środki podjęte przez organy państwa dawnego miejsca stałego pobytu mogą być uchylone lub zmienione tylko po wcześniejszym zawiadomieniu powyższych organów.

W wypadku zmiany miejsca pobytu przez małoletniego pozostającego pod ochroną organów państwa, którego jest obywatelem, środki przez nie podjęte na mocy ich ustawodawstwa wewnętrznego pozostają w mocy w państwie nowego miejsca stałego pobytu.

Artykuł 6

Organy państwa, którego małoletni jest obywatelem, mogą, po uzgodnieniu z organami państwa, w którym ma on miejsce stałego pobytu lub posiada majątek, powierzyć tym ostatnim wykonanie podjętych środków.

To samo uprawnienie przysługuje organom państwa miejsca stałego pobytu małoletniego w odniesieniu do organów państwa, w którym małoletni posiada majątek.

Artykuł 7

Środki podjęte przez organy właściwe na mocy artykułów poprzedzających niniejszej Konwencji są uznawane we wszystkich Umawiających się Państwach. Jeżeli jednak te środki obejmują czynności egzekucyjne w państwie innym niż to, w którym zostały podjęte, ich uznanie i wykonanie podlega bądź ustawodawstwu wewnętrznemu państwa, w którym egzekucja ma mieć miejsce, bądź konwencji międzynarodowym.

Artykuł 8

Niezależnie od postanowień artykułów 3, 4 i 5 ustęp 3 niniejszej konwencji, organy państwa miejsca stałego pobytu małoletniego mogą podjąć środki mające na celu ochronę w wypadku, gdy małoletniemu grozi poważne niebezpieczeństwo w odniesieniu do jego osoby lub majątku.

Organy innych Umawiających się Państw nie są zobowiązane do uznawania tych środków.

Artykuł 9

We wszystkich nagłych wypadkach organy każdego Umawiającego się Państwa, na którego terytorium znajduje się małoletni lub należący do niego majątek, podejmują niezbędne środki mające na celu ochronę.

Środki podjęte w wyniku zastosowania ustępu poprzedzającego podlegają uchyleciu, z zastrzeżeniem ich ostatecznych skutków, z chwilą gdy organy właściwe na mocy niniejszej Konwencji podejmą środki wymagane przez sytuację.

Artykuł 10

Jeżeli jest to możliwe, w celu zapewnienia ciągłości systemu środków zastosowanych do małoletniego, organy Umawiającego się Państwa podejmą w stosunku do niego środki dopiero po dokonaniu wymiany poglądów z organami innych Umawiających się Państw, których decyzje nadal pozostają w mocy.

Artykuł 11

Wszystkie organy, które podjęły środki na mocy postanowień niniejszej konwencji, informują o tym niezwłocznie organy państwa, którego małoletni jest obywatelem, a w stosownych wypadkach - organy państwa miejsca jego stałego pobytu.

Każde Umawiające się Państwo wyznaczy organy, które mogą bezpośrednio udzielać i przyjmować informacje określone w ustępie poprzedzającym i zawiadomi o tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii.

Artykuł 12

Dla celów niniejszej konwencji słowo "małoletni" oznacza każdą osobę tak określoną przez ustawodawstwo wewnętrzne państwa, którego jest ona obywatelem, jak i przez ustawodawstwo wewnętrzne miejsca jego stałego pobytu.

Artykuł 13

Niniejszą konwencję stosuje się do wszystkich małoletnich, którzy mają miejsce stałego pobytu w jednym z Umawiających się Państw.

Jednakże uprawnienia przyznane przez niniejszą konwencję organom państwa, którego małoletni jest obywatelem, są zastrzeżone dla Umawiających się Państw.

Każde Umawiające się Państwo może sobie zastrzec ograniczenie stosowania niniejszej konwencji do małoletnich, którzy są obywatelami jednego z Umawiających się Państw.

Artykuł 14

Dla celów niniejszej konwencji, jeżeli ustawodawstwo wewnętrzne państwa, którego małoletni jest obywatelem, stanowi niejednolity system, pojęcie "ustawodawstwo wewnętrzne państwa, którego małoletni jest obywatelem", oraz pojęcie "władze państwa, którego małoletni jest obywatelem", oznaczają ustawodawstwo i władze określone przez obowiązujące zasady tego systemu, a w braku takich zasad - najbardziej ścisły związek łączący małoletniego z jednym z prawodawstw składających się na ten system.

Artykuł 15

Każde Umawiające się Państwo może sobie zastrzec właściwość swoich organów powołanych do rozstrzygania wniosków o unieważnienie, rozwiązanie lub rozluźnienie związku małżeńskiego między rodzicami małoletniego w celu podjęcia środków mających na celu ochronę jego osoby lub jego majątku.

Organy innych Umawiających się Państw nie są zobowiązane do uznawania tych środków.

Artykuł 16

Postanowienia niniejszej konwencji mogą być uchylone w Umawiających się Państwach tylko wtedy, gdy ich stosowanie jest wyraźnie niezgodne z porządkiem publicznym.

Artykuł 17

Niniejszą konwencję stosuje się tylko do środków podjętych po jej wejściu w życie.

Stosunki władzy wynikające na mocy samego prawa z ustawodawstwa wewnętrznego państwa, którego małoletni jest obywatelem, są uznawane od chwili wejścia w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 18

W stosunkach między Umawiającymi się Państwami niniejsza konwencja zastępuje Konwencję o uregulowaniu opieki nad małoletnimi, podpisaną w Hadze dnia 12 czerwca 1902 r.

Nie jest ona sprzeczna z postanowieniami innych konwencji wiążących Umawiające się Państwa w chwili jej wejścia w życie.

Artykuł 19

Niniejsza konwencja jest otwarta do podpisania dla państw reprezentowanych na Dziewiątej Sesji Konferencji Haskiej Prawa Międzynarodowego Prywatnego.

Konwencja podlega ratyfikacji, a dokumenty ratyfikacyjne będą złożone w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Holandii.

Artykuł 20

Niniejsza konwencja wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacyjnego, przewidzianego w artykule 19 ustęp 2.

Dla każdego państwa-sygnatariusza, które złoży dokument ratyfikacyjny w terminie późniejszym, konwencja wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 21

Każde państwo nie reprezentowane na Dziewiątej Sesji Konferencji Haskiej Prawa Międzynarodowego Prywatnego będzie mogło przystąpić do niniejszej konwencji po jej wejściu w życie na mocy artykułu 20 ustęp 1. Dokument przystąpienia będzie złożony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Holandii.

Przystąpienie będzie miało moc tylko w stosunkach między państwem przystępującym a tymi Umawiającymi się Państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie. O wyrażeniu zgody należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii.

Konwencja wejdzie w życie pomiędzy państwem przystępującym a państwem, które złożyło oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie, sześćdziesiątego dnia po zawiadomieniu określonym w ustępie poprzedzającym.

Artykuł 22

Każde państwo będzie mogło w chwili podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia oświadczyć, że niniejsza konwencja będzie się rozciągać na całość terytoriów, które reprezentuje w stosunkach międzynarodowych, albo na jedno lub kilka z nich. Oświadczenie takie nabierze mocy w chwili wejścia w życie konwencji dla tego państwa.

O każdym takim rozciągnięciu należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii.

Jeżeli oświadczenie o rozciągnięciu zostanie złożone przez państwo, które podpisało i ratyfikowało konwencję, wejdzie ona w życie w odniesieniu do terytoriów określonych w oświadczeniu zgodnie z postanowieniami artykułu 20. Jeżeli oświadczenie o rozciągnięciu zostanie złożone przez państwo, które przystąpiło do konwencji, wejdzie ona w życie w odniesieniu do wskazanych terytoriów zgodnie z postanowieniami artykułu 21.

Artykuł 23

Każde państwo będzie mogło najpóźniej w chwili ratyfikacji lub przystąpienia złożyć zastrzeżenie przewidziane w artykule 13 ustęp 3 i artykule 15 ustęp 1 niniejszej konwencji. Żadne inne zastrzeżenie nie będzie dopuszczalne.

Każde Umawiające się Państwo będzie mogło również, zawiadamiając o rozciągnięciu konwencji zgodnie z artykułem 22, złożyć te zastrzeżenia ze skutkiem ograniczonym do terytoriów lub do niektórych z terytoriów wskazanych w rozciągnięciu.

Każde Umawiające się Państwo będzie mogło w każdym czasie wycofać złożone zastrzeżenie. O wycofaniu należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii.

Zastrzeżenie przestanie obowiązywać sześćdziesiątego dnia po zawiadomieniu wymienionym w ustępie poprzedzającym.

Artykuł 24

Niniejsza konwencja będzie obowiązywać przez pięć lat, poczynając od daty jej wejścia w życie zgodnie z artykułem 20 ustęp 1, również Państwa, które ją ratyfikują lub do niej przystąpią w terminie późniejszym.

Konwencja ulega automatycznemu przedłużaniu na dalsze pięcioletnie okresy, jeśli nie nastąpi jej wypowiedzenie.

O wypowiedzeniu należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii co najmniej sześć miesięcy przed upływem okresu pięcioletniego.

Wypowiedzenie będzie mogło ograniczyć się do niektórych terytoriów, do których konwencja ma zastosowanie.

Wypowiedzenie będzie obowiązywać tylko w odniesieniu do Państwa, które o nim zawiadomiło. Konwencja pozostanie w mocy dla innych Umawiających się Państw.

Artykuł 25

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii zawiadamia państwa określone w artykule 19, jak również państwa, które przystąpią do konwencji zgodnie z postanowieniami artykułu 21, o:

- a) zawiadomieniach określonych w artykule 11 ustęp 2;
- b) podpisaniach i ratyfikacjach określonych w artykule 19;
- c) dacie, z którą niniejsza konwencja wejdzie w życie zgodnie z postanowieniami artykułu 20 ustęp 1;
- d) przystąpieniach i oświadczeniach o wyrażeniu zgody, określonych w artykule 21, i dacie, z którą nabiorą one mocy;
- e) oświadczeniach o rozciągnięciu, określonych w artykule 22, i dacie, z którą nabiorą one mocy;
- f) zastrzeżeniach i wycofaniach zastrzeżeń określonych w artykule 23;
- g) wypowiedzeniach określonych w artykule 24 ustęp 3.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia 5 października 1961 r. w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Holandii i którego poświadczony odpis zostanie przekazany w drodze dyplomatycznej każdemu z państw reprezentowanych na Dziewiątej Sesji Konferencji Haskiej Prawa Międzynarodowego Prywatnego.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- konwencja została uznana za słuszną,
- Rzeczpospolita Polska postanawia przystąpić do tej konwencji, zgłaszając przedstawione w załączeniu zastrzeżenie przewidziane w artykule 15 ustęp 1 konwencji,
- z uwzględnieniem załączonego zastrzeżenia konwencja będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 23 marca 1993 r.

Zastrzeżenie

"Na mocy artykułu 15 ustęp 1 Konwencji o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich Rzeczpospolita Polska oświadcza, że zastrzega sobie właściwość polskich organów sądowych w zakresie rozstrzygania wniosków o unieważnienie, rozwiązanie lub rozluźnienie związku małżeńskiego między rodzicami małoletniego oraz do podejmowania środków mających na celu ochronę w odniesieniu do jego osoby lub majątku".